

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců JUDr. Pavla Molka a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobce: **Ing. P. V.,** proti žalovanému: **Ministerstvo obrany,** se sídlem Vršovická 1429/68, Praha 10, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 28. 2. 2018, č. j. 6 Ad 9/2014 - 31,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Žalobce byl dne 1. 6. 2003 přijat ze zálohy do služebního poměru vojáka z povolání s pracovním zařazením jako vládní expert na obnovu a rekonstrukci v Iráku. Poté, co žalobce ukončil k 31. 12. 2004 služební poměr v Armádě ČR, byl mu dvojicí rozhodnutí Vojenského úřadu sociálního zabezpečení Praha ze dne 24. 1. 2005 přiznán jednak výsluhový příspěvek ve výši 12 342 Kč měsíčně a jednak odchodné ve výši 101 964 Kč. Ředitel Agentury personalistiky Armády ČR následně rozhodnutím ze dne 18. 10. 2013, č. j. 474-81/2013-2230, přiznal žalobci podle § 10 a § 14 zákona č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech, za dobu jeho působení na Zahraničním pracovišti Bagdád od 12. 7. 2003 do 6. 6. 2004 plat za práci přesčas ve výši 223 187 Kč a úroky z prodlení ve výši 2,5% ročně od 16. 8. 2004 do zaplacení. Následně podal žalobce k Ministerstvu obrany, Vojenskému úřadu sociálního zabezpečení, žádost ze dne 31. 10. 2013 o přezkoumání a doplacení výsluhových náležitostí, neboť mu v roce 2004 byly odchodné i výsluhový příspěvek stanoveny bez

započítané náhrady za práci přesčas, kterou mu přiznala teprve Agentura personalistiky Armády ČR. Ministerstvo obrany, Vojenský úřad sociálního zabezpečení, nejprve rozhodnutím ze dne 19. 12. 2013, sp. zn. 242714/ODCH-zam/OPIP, zamítlo žádost o doplacení odchodného. Přisvědčilo sice žalobci, že mu bylo odchodné původně přiznáno a vyplaceno v nižší částce, než by mu náležela s přihlédnutím k nyní přiznanému platu za práci přesčas. Podle § 56 odst. 1 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, se však taková dávka nebo její zvýšení doplatí nejvýše pět let nazpět ode dne zjištění nebo uplatnění nároku na důchod nebo jeho zvýšení. Vzhledem k tomu, že žalobci bylo odchodné přiznáno již v lednu 2005, zatímco žádost o doplacení odchodného doručil žalobce až 5. 11. 2013, tedy po uplynutí pětileté lhůty, doplatek odchodného mu nenáleží. Zároveň pak rozhodnutím ze dne 19. 12. 2013, sp. zn. 242714/VP-úprava/OPIP, upravilo Ministerstvo obrany, Vojenský úřad sociálního zabezpečení, žalobcův výsluhový příspěvek ode dne 1. 1. 2005 na částku 15 802 Kč, přičemž výše výsluhového příspěvku po úpravách o všechna náležející zvýšení od 1. 1. 2014 činí 17 784 Kč. Doplatek mu vyplatilo od 5. 11. 2008, tedy pět let zpětně ode dne podání žádosti, v celkové výši 236 759 Kč, kterou zdanilo 15% zvláštní sazbou daně podle § 36 odst. 2 písm. v) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, v tehdy účinném znění.

[2] Žalobce napadl odvoláním jak rozhodnutí o odchodném, tak rozhodnutí o výsluhovém příspěvku s odůvodněním, že práci přesčas vždy náležitě dokládal, ovšem příplatky za tuto práci mu byly doplaceny až na základě žaloby, kterou podal v roce 2005, takže nemohlo dojít k promlčení souvisejících nároků. Zároveň brojil proti zdanění výsluhových příspěvků. Tato odvolání posoudilo Ministerstvo obrany, sekce personální, odbor platové politiky a sociálního zabezpečení, jako námitky a dvojicí rozhodnutí ze dne 30. 1. 2014 je zamítlo. Rozhodnutím č. j. 421/3-640V-4/2014-7542 zamítlo námitky proti rozhodnutí o doplatku odchodného a rozhodnutím č. j. 421/3-640V-3/2014-7542 zamítlo námitky proti rozhodnutí o výsluhovém příspěvku. Ministerstvo obrany uvedlo, že výsluhové náležitosti byly vyplaceny v nižší částce, než náležely, to však nezavinil Vojenský úřad sociálního zabezpečení. Ten při rozhodování o přiznání obou dávek vycházel z relevantních dokladů o propuštění vojáka ze služebního poměru, z výkazů doby služby a ze mzdových listů. O sporu, který žalobce vedl ve věci finančních nároků za dobu jeho služby na zahraničním pracovišti, byl Vojenský úřad sociálního zabezpečení informován až žalobcovým podáním ze dne 31. 10. 2013, doručeným dne 5. 11. 2013.

II.

[3] Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“) domáhal zrušení obou těchto rozhodnutí o námitkách, přičemž brojil jednak proti zdanění výsluhového příspěvku, jednak proti údajnému promlčení části uplatněných nároků. Během řízení před městským soudem došlo od 1. 1. 2015 ke změně názvu daného orgánu sociálního zabezpečení na Ministerstvo obrany, odbor sociálního zabezpečení. Městský soud obě rozhodnutí o námitkách zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

[4] V otázce zdanění výsluhového příspěvku vyšel městský soud zejména z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 5. 2015, č. j. 9 As 40/2014 - 50, v němž označil za přípustné zavedení zvláštní sazby daně pro zdanění výsluhového příspěvku a odbytného u vojáků z povolání pro období od 1. 1. 2011, přiznaného za dobu, kdy byly výsluhové

náležitosti osvobozeny od daně z příjmu. Ve vztahu k částkám určeným k výplatě až po 1. 1. 2011, tedy po účinnosti zákona č. 346/2010 Sb., který podrobil výsluhové příspěvky zdanění, představuje toto zdanění pouze tzv. nepravou retroaktivitu. Nyní však jde o příspěvek, jenž měl být žalobci přiznán a vyplacen ještě před účinností zákona č. 346/2010 Sb., k obojímu však došlo až poté. Dávky, na jejichž výplatu měl žalobce nárok ještě před nabytím účinnosti tohoto zákona, nemohou být podrobeny této zvláštní sazbě daně, neboť takovou aplikací dochází k nepřípustné pravé retroaktivitě. Městský soud přitom odmítl názor žalovaného, že je pouze plátcem daně, nikoliv jejím správcem. O nároku rozhoduje žalovaný, proto je to on, kdo musí posoudit, zda příslušná dávka dani podléhá, či nikoliv. Platby poskytnuté žalobci z titulu výsluhy za období od 5. 11. 2008 do 31. 12. 2010 nemohly být předmětem daně podle zákona č. 346/2010 Sb., neboť právo na výplatu těchto dávek vzniklo žalobci před nabytím účinnosti tohoto zákona. V tomto směru uložil městský soud žalovanému znovu výsluhu přepočítat.

[5] Při posouzení námitky promlčení žalobcem uplatněných nároků v podobě doplatku výsluhového příspěvku a odchodného za období od 1. 1. 2005 do 4. 11. 2008 městský soud odmítl názor žalovaného, že bylo nutné příslušný nárok včas uplatnit u Vojenského úřadu sociálního zabezpečení a jiné uplatnění nároku se neuznává, neboť jej zde žalobce uplatnil až dne 5. 11. 2013. Podle městského soudu je ovšem takový výklad příliš zjednodušující a nebere na zřetel okolnosti případu i uplatnění žalobcova nároku u soudu. Žalobce svůj nesouhlas s výpočtem platu, který má vliv na výši výsluhového příspěvku a odchodného, uplatnil již žalobou podanou u soudu dne 12. 7. 2005, a to za období let 2003 a 2004. O tomto jeho uplatněném nároku bylo rozhodnuto teprve rozhodnutím Agentury personalistiky Armády ČR ze dne 18. 10. 2013, č. j. 474-81/2013-2230. Rozhodným datem, kdy se žalobce svého práva domáhal, tak sice může být den 5. 11. 2013, kdy byla Vojenskému úřadu sociálního zabezpečení doručena jeho žádost o doplacení příslušných částek, ale musí být brána v úvahu doba, kdy se žalobce svého nároku domáhal, tedy doba ode dne 12. 7. 2005, kdy svůj nárok uplatnil u soudu, až po okamžik pravomocného rozhodnutí o nároku ze dne 18. 10. 2013. Tuto dobu označil městský soud za dobu „řízení o důchodu“ podle § 55 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění, a tuto dobu je tak nutné od počítání běhu promlčecí doby odečíst. Žalobou u civilního soudu sice neuplatnil přímo nárok na důchod, ale na plat, tato skutečnost však byla podstatná pro výši jednotlivých výplat důchodu (tedy konkrétně výsluhového příspěvku a odchodného), které se postupně promlčují. Dokud o výši žalobcova platu nebylo autoritativně rozhodnuto, nemohla mít tato skutečnost vliv na výplatu důchodu. Přitom dokud nebyl žalobcův plat řádně stanoven, byla částka, z níž mu byla vypočtena dávka výsluhy a odchodného, nižší. Až po jejím pravomocném stanovení mohla být vypočtena znovu, což má přímý vliv na výši jednotlivých dávek výplaty důchodu. Řízení, v němž se žalobce domáhal určení výše platu, má vliv na jednotlivou dávku důchodu, a proto se jedná o řízení o důchodu, které působí na běh promlčecí doby podle zákona o důchodovém pojištění.

III.

[6] Proti rozsudku městského soudu podal žalovaný (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[7] Stěžovatel připomněl, že výsluhové náležitosti přiznává a vyplácí příslušný orgán Ministerstva obrany, tedy on sám, v řízení podle části osmé zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, a to na základě personálních a platových podkladů vydávaných věcně příslušnými služebními orgány v řízení ve věcech služebního poměru podle části deváté téhož zákona. Pokud jsou stěžovateli doloženy změny v relevantních dokladech, které mají kladný dopad na výši výsluhových náležitostí vojáka, až po právní moci rozhodnutí o jejich přiznání, zahájí stěžovatel tzv. změnové řízení podle § 56 odst. 1 písm. b) zákona o důchodovém pojištění. V tomto změnovém řízení však může být příslušná měsíčně se opakující dávka doplacena nejvýše pět let zpětně ode dne zjištění nebo uplatnění nároku na dávku. Doplatit dávku již ode dne, od něhož náleží, lze pouze v důsledku nesprávného postupu orgánu sociálního zabezpečení. O žalobcově výsluhovém příspěvku a odchodném rozhodl Vojenský úřad sociálního zabezpečení na základě žalobcovy žádosti již rozhodnutím ze dne 24. 1. 2005, č. j. 571026/6617/702/14. Toto rozhodnutí následně nabyla právní moci, přičemž o tom, že žalobce podal v červenci 2005 žalobu ve věci platových náležitostí po dobu služby v zahraničí, nebylo Vojenskému úřadu sociálního zabezpečení nic známo. Teprve 5. 11. 2013 mu žalobce doručil žádost o přepočet výsluhových náležitostí, k němuž bylo doloženo rozhodnutí ředitele Agentury personalistiky Armády ČR ze dne 18. 10. 2013 o přiznání platu za práci přesčas.

[8] Stěžovatel zdůraznil, že rozhodování orgánu sociálního zabezpečení Ministerstva obrany je zcela samostatným správním řízením podléhajícím úpravě pro věci sociálního zabezpečení. Orgán sociálního zabezpečení Ministerstva obrany není oprávněn zasahovat do řízení ve věcech služebního poměru a v případě žalobce dokonce o řízení ve věcech platových náležitostí ani nevěděl. Tvrzení městského soudu v bodě 20 jeho rozsudku, že žalovaný byl součástí tohoto řízení a že v něm jedno z rozhodnutí prohlásil za nicotné, je tudíž neoprávněné. Stěžovatel také nesouhlasil s názorem městského soudu, že celé řízení o žalobcově žalobě ve věci příplatku za přesčasy je třeba vnímat jako součást „řízení o důchodu“ ve smyslu § 55 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění. Tento závěr totiž odporuje samostatnosti obou řízení. Řízení vedené na základě žalobcovy žaloby z července 2005 je obdobou řízení, v němž je bývalým zaměstnavatelem rozhodováno o mzdových nárocích pojištěnce, respektive o jeho vyměřovacím základu, po ukončení pracovního poměru. Rovněž v takovém řízení by v případě rozhodnutí ve prospěch pojištěnce mohla Česká správa sociálního zabezpečení rozhodnout v tzv. změnovém řízení o doplacení dávek nejvýše pět let nazpět ode dne zjištění nebo uplatnění nároku. V tomto případě se stěžovatel dozvěděl o řízení ve věci platových náležitostí žalobce až dne 5. 11. 2013. Neprodleně zahájil změnové řízení, v němž rozhodl o úpravě výsluhových náležitostí žalobce a jejich doplatku, a zároveň postoupil v duchu principu dobré správy záležitost služebnímu orgánu k řešení odškodnění žalobce podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád).

[9] Při samotné výplatě doplatku dávky pak musel Vojenský úřad sociálního zabezpečení zohlednit skutečnost, že od 1. 1. 2011 podléhal výsluhový příspěvek zvláštní sazbě daně z příjmů fyzických osob, a to na základě § 36 odst. 2 písm. v) zákona o daních z příjmů, ve znění zákona č. 346/2010 Sb.

[10] Z těchto důvodů stěžovatel navrhl, aby byl rozsudek městského soudu zrušen a aby byla žalobci uložena povinnost vrátit částku 6 000 Kč, kterou mu stěžovatel uhradil jako náhradu nákladů řízení.

IV.

[11] Žalobce se k podané kasační stížnosti nevyjádřil.

V.

[12] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[13] Stěžovatel se v kasačních námitkách zabýval jednak otázkou promlčení části žalobcových nároků, okrajově pak také otázkou zdanění těch výsluhových příspěvků, které byly žalobci přiznány. Co se týče první z těchto otázek, je nejprve třeba vyjasnit, že přestože správní orgány i městský soud používají termín „promlčení“, ve skutečnosti jde o „prekluzi“ těchto nároků, jak vyplývá například z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2005, č. j. 1 Ads 10/2003 - 86, publ. pod č. 799/2006 Sb. NSS.

[14] Z kasační stížnosti je zjevné, že městský soud vycházel ve svém posouzení věci z odlišné perspektivy, než jakou zastává stěžovatel. Zatímco totiž podle stěžovatele je rozhodování o platových nárocích žalobce zcela oddělené od rozhodování o jeho nárocích výsluhových, a to jednak organizačně a jednak právní úpravou, která je obsažena v odlišných částech zákona o vojácích z povolání; podle městského soudu je třeba na obě rozhodování nahlížet ve vzájemné souvislosti, tedy jako na řízení propojená. S tímto přístupem městského soudu se ztotožňuje i Nejvyšší správní soud, neboť vyplývá už z vnímání správního orgánu, jak je vymezen v s. ř. s.

[15] Nejprve je třeba připomenout, že žalovaným je podle § 69 s. ř. s. *„správní orgán, který rozhodl v posledním stupni, nebo správní orgán, na který jeho působnost přešla“*. Takovým správním orgánem je v nyní posuzovaném případě Ministerstvo obrany jako celek, nikoli jeho jednotlivé odbory či jiné organizační součásti. I z § 16 odst. 1 písm. b) zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, je zjevné, že právě Ministerstvo obrany jako celek je *„ústředním orgánem státní správy“* pro několik oblastí, včetně *„řízení Armády České republiky“*. Žalovaným státním orgánem tedy nejsou jednotlivé odbory Ministerstva obrany, a pokud i městský soud v hlavičce označil jako žalovaného „Ministerstvo obrany, odbor sociálního zabezpečení“, šlo pouze o odlišení, které je vhodné zejména z hlediska komunikace soudu s konkrétními částmi zodpovědnými v rámci Ministerstva obrany za daný případ; nic to však nemění na tom, že žalovaným správním orgánem je Ministerstvo obrany jako celek.

[16] Již z tohoto pohledu neobstojí stěžovatelův předpoklad, z nějž zjevně vychází v kasační stížnosti, že dokud o určité skutečnosti, například o konkrétním žalobcově podání týkajícím se jeho platových nároků, nebyl obeznámen přímo odbor sociálního zabezpečení, či předtím Vojenský úřad sociálního zabezpečení, tak takovou skutečnost

nemusí tento odbor ve svém rozhodování zohledňovat. Nejvyšší správní soud si je samozřejmě vědom rozsáhlosti a organizační komplikovanosti Ministerstva obrany. Ta však nic nemění na tom, že z pohledu soudního přezkumu, i ze subjektivního pohledu samotného žalobce, je Ministerstvo obrany jediným správním orgánem, rozhodujícím jak o jeho platových, tak o jeho výsluhových nárocích. Nelze tak přisvědčit stěžovatelovu tvrzení, že rozhodování orgánu sociálního zabezpečení Ministerstva obrany je zcela samostatným správním řízením, nezávislým na řízení ve věcech platových náležitostí. Ve skutečnosti jde stále o řízení v rámci jediného správního orgánu, totiž Ministerstva obrany, které se ostatně řídí jediným zákonem, totiž zákonem o vojácích z povolání, jakkoli jde o řízení podle různých částí tohoto zákona, přičemž v rozhodování Ministerstva obrany jako orgánu sociálního zabezpečení se na základě odkazu v § 142 odst. 1 a 4 zákona o vojácích z povolání uplatní také předpisy z oblasti sociálního zabezpečení, v nyní posuzovaném případě zejména zákon o důchodovém pojištění.

[17] Tímto pohledem je třeba odmítnout stěžovatelovo tvrzení, že o řízení ve věcech žalobcových platových nároků vůbec nevěděl. Žalobce podal v červenci 2005 žalobu na proplacení práce přesčas, přičemž žalovaným bylo Ministerstvo obrany, tedy týž žalovaný jako v nynějším řízení. Během následujících osmi let přitom rozhodoval postupně mimo jiné náčelník Generálního štábu Armády ČR, jenž je podle § 7 odst. 3 zákona č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, součástí Ministerstva obrany, a Agentura personalistiky Armády ČR, která je podřízena náčelníku Generálního štábu Armády ČR. Následně rozhodoval o změně výše odchodného a výsluhového příspěvku Vojenský úřad sociálního zabezpečení, jehož působnost poté přešla na odbor sociálního zabezpečení, což jsou opět součásti organizační struktury Ministerstva obrany. Z pohledu žalobce i z pohledu správních soudů šlo tedy stále o Ministerstvo obrany jako jediného žalovaného, který postupně rozhodoval jak o žalobcových platových nárocích, tak o žalobcových výsluhových nárocích, jejichž konkrétní výše byla závislá právě na výši žalobcových platových nároků.

[18] Je tak třeba přisvědčit městskému soudu, že když žalobce v červenci 2005 civilní žalobou proti Ministerstvu obrany zpochybnil výši vyplaceného platu, zpochybnil tím implicitně i výši výsluhových nároků, které jsou na výši platových nároků přímo závislé. Přitom se oba nároky uplatňují vůči témuž orgánu, totiž Ministerstvu obrany, a tzv. změnové řízení podle § 56 odst. 1 písm. b) zákona o důchodovém pojištění tak nebylo v žalobcově případě zahájeno na základě změny okolností, k nimž by došlo mimo organizační rámec stěžovatele (k takovému dojmu směřovala stěžovatelova paralela o rozhodování zaměstnavatele a následném změnovém řízení vedeném u České správy sociálního zabezpečení), nýbrž na základě změny, k níž došlo na straně téhož subjektu, kterému příslušelo rozhodovat o obou nárocích.

[19] Vzhledem k tomu, že jak o platových, tak o výsluhových nárocích vojáka rozhoduje jediný orgán, tedy Ministerstvo obrany, je nutno přisvědčit městskému soudu, že žalobcovy nároky na odchodné a výsluhový příspěvek nemohly prekludovat. Názor městského soudu je nutno korigovat pouze v jediném ohledu. Městský soud totiž vycházel z toho, že již podáním žaloby ve věci platových nároků bylo zahájeno „řízení o důchodu“ podle § 55 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění, a tato doba se tak do běhu prekluzivní lhůty nezapočítává. Podle § 55 odst. 2 zákona platí: „*Nárok na výplatu důchodu nebo jeho*

části zaniká, není-li dále uvedeno jinak, uplynutím pěti let ode dne, za který důchod nebo jeho část náleží. Lhůta podle předchozí věty neplyne po dobu ***řízení o důchodu****, po dobu řízení o prohlášení osoby za nezvěstnou anebo za mrtvou, jde-li o nárok na výplatu vdovského, vdoveckého nebo sirotčího důchodu po této osobě, a po dobu, po kterou osobě, která musela mít opatrovníka, nebyl opatrovník ustanoven. Lhůta podle věty první neplyne rovněž po dobu, po kterou trvalo řízení o neplatnosti skončení právního vztahu zakládajícího účast na pojištění (§ 11 odst. 2 věta třetí).*" (zvýraznění provedeno soudem)

[20] Podle názoru Nejvyššího správního soudu je sice pravdou, že podáním žaloby žalobce implicitně zpochybnil i výši výsluhových nároků, které jsou na výši platových nároků přímo závislé. To však samo o sobě nestačí k tomu, aby bylo možno říct, že bylo přímo zahájeno „řízení o důchodu"; to bylo skutečně zahájeno až dne 5. 11. 2013, kdy žalobce doručil stěžovateli žádost o doplacení výsluhových nároků (k úkonům zahajujícím „řízení o důchodu" viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2005, č. j. 1 Ads 10/2003 - 86). Pětiletá prekluzivní lhůta se však na jeho nároky přesto neuplatní, a to z důvodu podle § 56 odst. 1 písm. b) zákona o důchodovém pojištění: *„(1) Zjistí-li se, že (...) b) důchod byl přiznán nebo je vyplácen v nižší částce, než v jaké náleží, nebo byl neprávem odepřen, anebo byl přiznán od pozdějšího data, než od jakého náleží, důchod se zvýší nebo přizná, a to ode dne, od něhož důchod nebo jeho zvýšení náleží. Důchod nebo jeho zvýšení se přitom doplatí nejvýše pět let nazpět ode dne zjištění nebo uplatnění nároku na důchod nebo jeho zvýšení; pro běh této lhůty platí § 55 odst. 2 věta druhá a třetí obdobně. Důchod nebo jeho zvýšení se však doplatí ode dne, od něhož důchod nebo jeho zvýšení náleží, v případě, že důchod nebyl přiznán nebo byl vyplácen v nižší částce, než v jaké náleží, nebo byl neprávem odepřen, anebo byl přiznán od pozdějšího data, než od jakého náleží,* ***v důsledku nesprávného postupu orgánu sociálního zabezpečení***" (zvýraznění provedeno soudem).

[21] Toto ustanovení se týká všech případů, kdy byla dávka přiznána nesprávně; zákon ale původně nerozlišoval, z jakého důvodu se tak stalo (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2005, č. j. 1 Ads 10/2003 - 86). Teprve zákonem č. 306/2008 Sb. bylo ustanovení změněno tak, že se nároky neprekludují, pokud k nesprávnému přiznání důchodu došlo v důsledku nesprávného postupu orgánu sociálního zabezpečení. Důvodová zpráva k této novele přitom uváděla: *„Je odůvodněné, aby v těchto případech, ve kterých má orgán sociálního zabezpečení k dispozici všechny podklady plně a jednoznačně prokazující důchodové nároky oprávněného, náležel příslušný doplatek důchodu, jako plnění dlouhodobého charakteru, bez omezení.*" (cit. dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 12. 2016, č. j. 3 Ads 279/2015 - 24). Právě tak přitom nyní žalobce postupoval, když Ministerstvu obrany od počátku dokládal všechny výkazy o své práci přesčas, což stěžovatel nerozporoval.

[22] Přitom právě Ministerstvu obrany jako jedinému orgánu bylo v případě vojáků z povolání zákonem svěřeno jak rozhodování o jejich platových nárocích, tak rozhodování o odchodném a výsluhovém příspěvku. Kvůli tomu je třeba konstatovat, že pokud bylo odchodné a výsluhový příspěvek původně vyměřeno žalobci v nesprávné výši z toho důvodu, že tentýž orgán (byť jeho jiná součást) mu původně chybně nevyplatil plat za práci přesčas, šlo od počátku o důsledek *„nesprávného postupu orgánu sociálního zabezpečení*", tedy Ministerstva obrany. Právě Ministerstvo obrany jako celek je totiž označeno za orgán sociálního zabezpečení i v § 3 písm. f) zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. Je tedy jedině spravedlivé, aby důsledky pochybení, k němuž došlo

při rozhodování o žalobcových platových nárocích v rámci Ministerstva obrany, nešly k tíži žalobci, ale samotnému Ministerstvu obrany, a to v té podobě, že žalobcovy nároky nebudou prekludovány.

[23] Naopak poněkud nepřípadně a formalisticky působí postup, v němž by Ministerstvo obrany, odbor sociálního zabezpečení, namísto vyplacení odchodného a úplného výsluhového příspěvku vyplatilo pouze jejich část a zároveň iniciovalo řízení na náhradu škody podle zákona č. 82/1998 Sb., kterou měla způsobit jiná součást Ministerstva obrany tím, že v důsledku jejího pochybení údajně nemohl odbor sociálního zabezpečení, respektive Vojenský úřad sociálního zabezpečení, vyplatit žalobci výsluhové nároky v plné výši.

[24] Co se týče druhé námitky, stěžovatel se v kasační stížnosti omezil pouze na následující tvrzení: *„Při výplatě doplatku dávky musel VÚSZ zohlednit skutečnost, že od 1. 1. 2011 podléhal výsluhový příspěvek podle ustanovení § 36 odst. 2 písm. v) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění zákona č. 346/2010 Sb., 15% zvláštní sazbě daně. Této dani byl pak podroben i doplatek dávky. ....“* Stěžovatel tedy nijak nepolemizuje s propracovanou argumentací městského soudu obsaženou v bodech 16 až 24 jeho rozsudku. Nejvyšší správní soud se s touto argumentací ztotožňuje a odkazuje na ni. Rovněž podle názoru Nejvyššího správního soudu by bylo nepřípustnou pravou retroaktivitou, pokud by i platby výsluhových příspěvků, které žalobci měly být správně vyplaceny ještě před účinností zákona č. 346/2010 Sb., byly podrobeny srážkové dani zavedené tímto zákonem od 1. 1. 2011, a to jenom proto, že v důsledku pochybení při rozhodování o výši platu za práci přesčas byl žalobcův výsluhový příspěvek původně určen v nesprávné výši a ve správné výši byl určen až v době účinnosti zákona č. 346/2010 Sb. (ke zdaňování výsluhových příspěvků po účinnosti této novely viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 5. 2015, č. j. 9 As 40/2014 - 50).

[25] Závěrem je třeba připomenout, že žalobce byl v rozhodném období jako voják z povolání ve služebním poměru k České republice, jak plyne z § 2 odst. 1 zákona o vojácích z povolání, podle jehož odstavce 2 *„[p]rávní úkony ve věcech služebního poměru jménem České republiky činí služební orgány, kterými jsou prezident republiky (dále jen ‚prezident‘), ministr obrany (dále jen ‚ministr‘) a v rozsahu určeném rozkazem prezidenta nebo rozkazem ministra velitelé, náčelníci, ředitelé a jiní vedoucí zaměstnanci.“* Poté, co žalobce ukončil svou mnohaměsíční službu v Iráku, bylo úkolem jednotlivých složek Ministerstva obrany v čele s ministrem obrany, aby Česká republika vyplatila žalobci v souladu se zákonem jak jeho platové nároky, tak na ně navázané nároky výsluhové. V nyní projednávaném řízení nebylo sporu o tom, že plat za práci přesčas byl původně určen chybně a že trvalo dlouhých osm let, než jednotlivé složky Ministerstva obrany, respektive Armády ČR, stanovily plat za práci přesčas správně. V demokratickém právním státě je nepřípustné, aby Ministerstvo obrany nevyužilo možnost, která se mu nabízela k maximálnímu napravení dopadů tohoto vlastního pochybení na původně nesprávné určení výsluhových příspěvků. Cestou k této nápravě, tedy k tomu, aby byl žalobce v pokud možno stejném postavení, jako kdyby byl plat za práci přesčas od počátku určen správně, byla výplata výsluhových náležitostí v té hodnotě, která by mu příslušela, kdyby k pochybení při stanovení platu za práci přesčas nedošlo. To znamená bez údajné prekluze části těchto nároků a bez retroaktivního zdanění výsluhových příspěvků, jež měly být

žalobci vyplaceny již předtím, než vstoupil zákon č. 346/2010 Sb. v účinnost. Jakékoli jiné řešení odporovalo požadavku právní jistoty a ochrany legitimního očekávání žalobce, který celou dobu připomínal, že všechny přesčasy řádně vykazoval, a právem se divil, proč by měl být pro pochybení některých složek Ministerstva obrany zkracován na výsluhových nárocích, které mu za jeho vojenskou službu, kterou jménem České republiky v Iráku konal, právem přísluší.

[26] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s. *in fine*). Nejvyšší správní soud ve věci rozhodl v souladu s § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož rozhoduje o kasační stížnosti zpravidla bez jednání.

[27] Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl, nemohl vyhovět ani stěžovatelovu požadavku, aby byla žalobci uložena povinnost vrátit částku 6 000 Kč, kterou mu stěžovatel uhradil jako náhradu nákladů řízení. Rozhodovat o povinnosti vrátit tuto částku by ostatně Nejvyššímu správnímu soudu nepříslušelo ani tehdy, pokud by kasační stížnosti vyhověl, neboť v takovém případě by věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení, v němž by městský soud o náhradě nákladů řízení o žalobě rozhodoval znovu.

[28] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalobci žádné náklady nevznikly, neboť zůstal v řízení o kasační stížnosti zcela pasivní.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. dubna 2018

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu